

Verkenkend natuuronderzoek aanleg brug zuidelijke ontsluiting De Maricken

Oriënterend natuuronderzoek in het kader van de wet- en
regelgeving voor natuur

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp
Projectnummer

Handelsregister 30129769
Zuidelijke ontsluiting Marickse II
51017027

Klant
Versie

Gemeente De Ronde Venen
Concept

Datum
Auteur
Document referentie

10-08-2023
Daisy de Vries
NL23-648800269-57060

Gecontroleerd door

Rietje Klous

Vrijgegeven door

Pauline Maas

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Ligging en beschrijving plangebied	4
1.4	Voorgenomen activiteiten	5
1.5	Leeswijzer	5
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	9
2.1	Toetsingskader	9
2.2	Resultaten	9
2.3	Analyse en toetsing van mogelijke effecten	11
2.4	Conclusie Natura 2000-gebieden	11
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	12
3.1	Toetsingskader	12
3.2	Methode	12
3.3	Resultaten	13
3.3.1	Vaatplanten	13
3.3.2	Grondgebonden zoogdieren	13
3.3.3	Vleermuizen	14
3.3.4	Vogels	16
3.3.5	Vissen	18
3.3.6	Amfibieën	19
3.3.7	Reptielen	21
3.3.8	Ongewervelden	21
4	Natuurbeleidskaders	23
4.1	Toetsingskader	23
4.2	Resultaten	23
4.2.1	Natuurnetwerk Nederland	23
4.2.2	Ganzenrustgebied, Groene contour en weidevogelkerngebied	25
4.2.3	Gemeentelijk beleid	26
4.3	Conclusie	26
4.3.1	Natuurnetwerk Nederland	26
4.3.2	Ganzenrustgebied, weidevogelkerngebied en Groene contour	26
4.3.3	Gemeentelijk beleid	27
5	Conclusies en aanbevelingen	29
5.1	Natura 2000-gebieden	29
5.2	Soortenbescherming	29
5.3	Natuurbeleidskaders	30
	Referenties	31

Bijlage 1 – Toetsingskaders wetgeving en beleid

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de rand van het dorp Wilnis, gemeente De Ronde Venen, worden twee nieuwbouwwijken gebouwd, Maricken I en II. Om de ontsluiting van deze woonwijken te regelen, wordt ten zuiden van Maricken II een brug aangelegd met aansluiting op de Wethouder van Damlaan.

Wanneer voorgenomen ontwikkelingen negatieve effecten kunnen hebben op beschermde plant- of diersoorten of beschermde gebieden, dient dit te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Om een beeld te kunnen vormen van de mogelijk aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten hierop, is voorliggend verkennend natuuronderzoek uitgevoerd door Sweco Nederland B.V.

1.2 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen waarbij mogelijk beschermde natuurwaarden worden aangetast, dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende voor het project relevante kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn);
 - soorten;
- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - andere provinciaal beschermde gebieden buiten het NNN: ganzenrustgebied, Groene contour gebied en weidevogelkerngebied;
- gemeentelijk beleid.

Het verkennend onderzoek is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van het plan op de beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Toetsing heeft plaatsgevonden op de beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders. Houtopstanden worden niet behandeld in dit rapport, aangezien het plangebied binnen de bebouwde kom ligt.

In het rapport worden de mogelijke vervolgstappen besproken die eventueel moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Een verkennend natuuronderzoek heeft een geldigheid van 2 tot 3 jaar, tenzij de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd.

1.3 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in Wilnis, gemeente De Ronde Venen, in provincie Utrecht (Figuur 1.1). Het plangebied bestaat voor een deel uit weiland waar de voet van de brug komt te staan. Dit deel is onderdeel van het nieuwbouw perceel De Maricken II, een gebied dat reeds is onderzocht in een eerder verkennend natuuronderzoek (de Vries, 2021) en wordt daarom hier niet verder behandeld.

De brug komt te liggen in het verlengde van de bestaande Wethouder van Damlaan over de Driehuizer Dwarstocht, een watergang van circa 6 meter breed. Ten zuiden van de watergang ligt een rietkraag met daarachter een dijkje, met daarop een zandpad en begroeiing, bestaande uit luzerne, kamille, bleke klapproos, bijvoet en hoge grassoorten. Zuidelijk van dit dijkje ligt weer een watergang van circa 2 meter breed, omgeven door een tweede rietkraag. Hierna ligt een groenstrook. Op deze groenstrook staan in het verlengde van de Wethouder van Damlaan een aantal bomen en struiken, bestaande uit meidoorn, esdoorn, berk, vlier en egelantier en daartussen hедера, kamperfoelie, grote brandnetel, akkerkool en kleeftkruid. Ook staat er Japanse duizendknoop. De groenstrook bevat daarnaast voornamelijk grassoorten, met daartussen zachte ooievaarsbek, witte klaver, paardenbloem en ridderzuring. In het gras staat bovendien een rij met eiken. Figuur 1.2, Figuur 1.3 en Figuur 1.4 geven een visuele weergave van het plangebied.

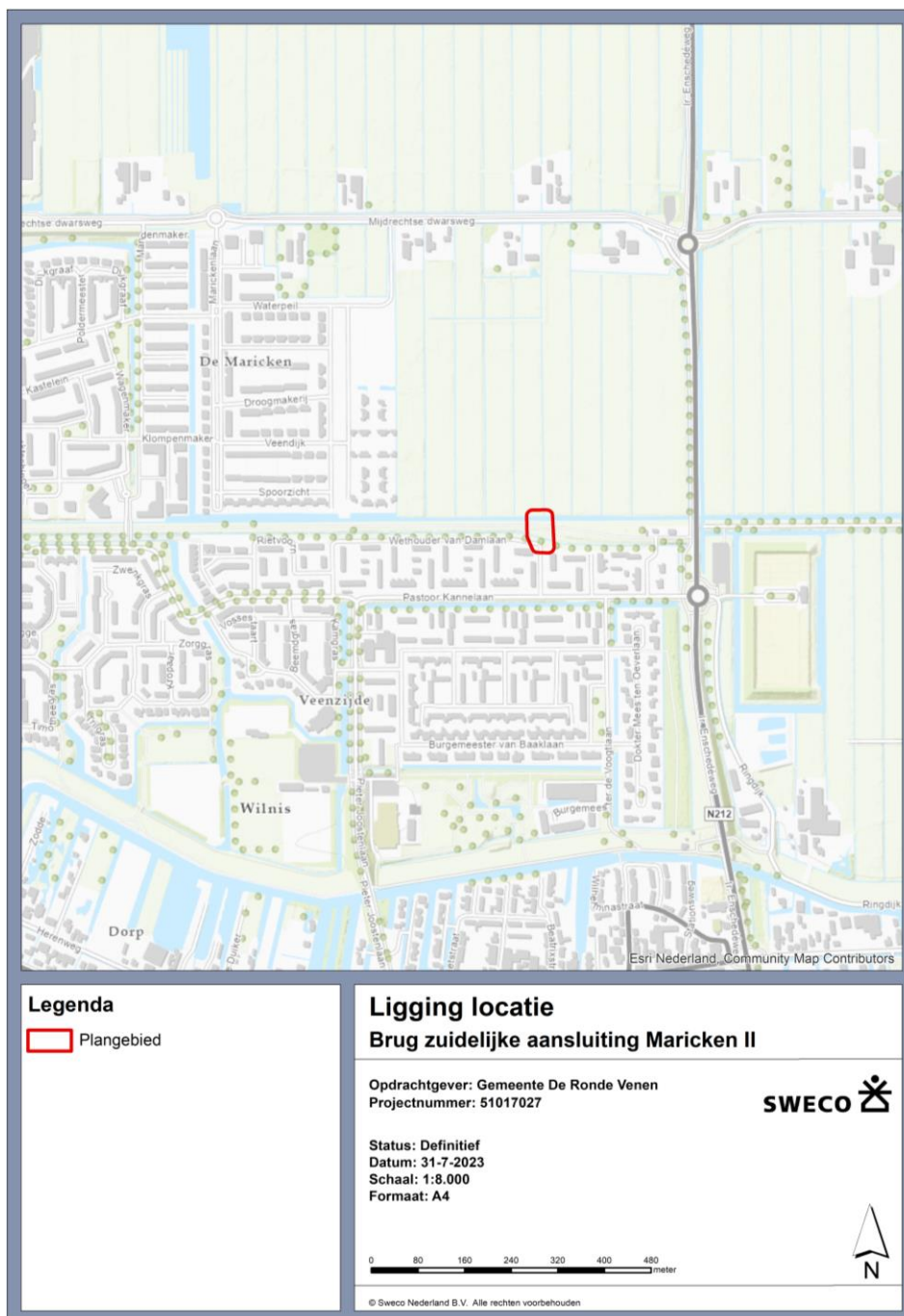
1.4 Voorgenomen activiteiten

De brug zal bestaan uit een rijweg vanaf de wethouder van Damlaan en een brug over de Driehuizer Dwarstocht. De brug zal bestaan uit drie brugdelen, waarvan waarschijnlijk twee staanders in het water worden geplaatst. Voor deze ontsluitingsweg is het benodigd om voorbelasting aan te brengen op de bestaande Spoordijk. Hierbij zal een deel van het bestaande slootje tegen de Wethouder van Damlaan gedempt worden en een dam met duiker aangelegd worden.

De planning en doorlooptijd van deze werkzaamheden zijn op dit moment nog niet bekend.

1.5 Leeswijzer

In volgende hoofdstukken worden de bevindingen weergegeven van het verkennend natuuronderzoek voor de hoofdaspecten Natura 2000 (hoofdstuk 2), soortenbescherming (hoofdstuk 3) en overige natuurbeleidskaders (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 volgen conclusies en aanbevelingen. De toetsingskaders bij het beleid worden gegeven in bijlage 1.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied.

Figuur 1.2 Het plangebied (de bomen, struweel en rietkraag rondom smalle watergang), gezien vanaf het wandelpad/dijkje.

Figuur 1.3 Het wandelpad/dijkje met links de Driehuizer Dwarstocht met rietkraag en de weilanden.

Figuur 1.4 Het plangebied met de bomen en struwelen welke zullen verdwijnen voor de aanleg van de brug.

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

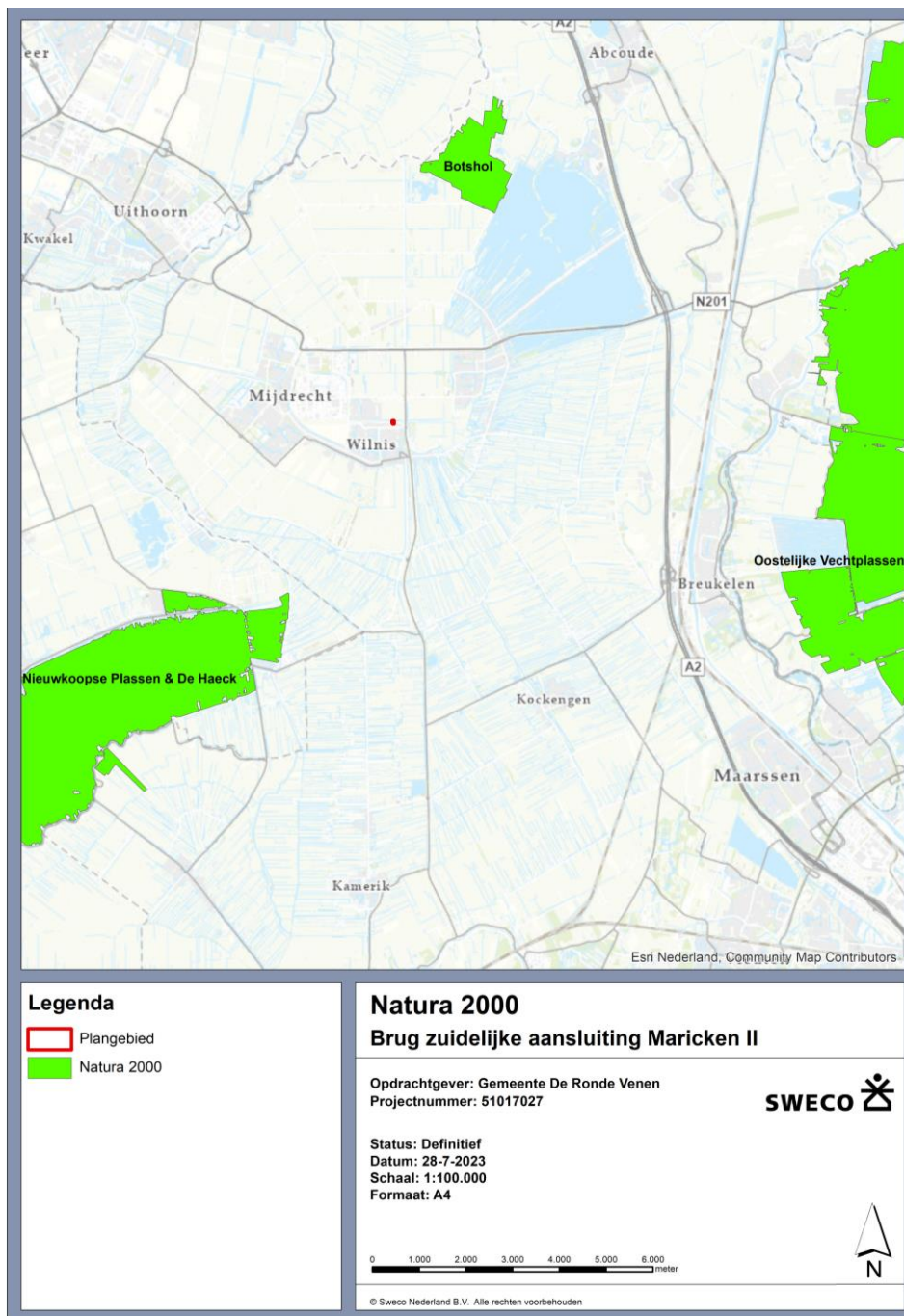
De Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitattypen binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd vanuit een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In het aanwijzingsbesluit van LNV is aangegeven welke natuurwaarden kwalificerend zijn op grond van de Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn. Hierin zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitattypen en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitattypen en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- en/of verbeterdoelstellingen voor habitattypen en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

In dit verkennend natuuronderzoek wordt getoetst of plannen negatieve gevolgen kunnen hebben voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten of habitattypen voor de betreffende Natura 2000-gebieden. Wanneer effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn, zijnde een voortoets, passende beoordeling of ADC-toets. In bijlage 1 wordt het toetsingskader in meer detail beschreven. Bij de toetsing is gekeken naar de Natura 2000-gebieden tot op 10 km afstand van het plangebied. Enkel effecten door stikstofdepositie kunnen verder reiken.

2.2 Resultaten

De ligging van Natura 2000-gebied is in beeld gebracht middels de Natura 2000-gebiedenkaart van PDOK, beschikbaar via het Nationaal Georegister. Hieruit blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck op een afstand van 4,3 kilometer ten zuiden van het plangebied ligt. 4,9 kilometer ten noorden van het plangebied ligt Botshol, en de Oostelijke Vechtplassen liggen op 8,9 kilometer ten oosten van het plangebied (zie Figuur 2.1). Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied.

In de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en de Oostelijke Vechtplassen liggen stikstofgevoelige habitattypen: kranswierwateren, vochtige heiden (laagveen-gebied), blauwgraslanden, overgangs- en trilvenen (trilvenen en veenmosrietlanden), galigaanmoerassen en hoogveenbossen. In Botshol zijn de stikstofgevoelige habitattypen kranswierwateren, glanshaver- en vossenstaart-hooilanden, overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden). galigaanmoerassen en hoogveenbossen aanwezig.

Figuur 2.1 Ligging van plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied(en).

2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De Natura 2000-gebieden liggen op minstens 4300 meter afstand van het plangebied. Het plangebied ligt dus niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden en kan door externe werking niet van belang zijn voor de draagkracht van nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

De Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen, hebben tevens geen ecologische relatie met het plangebied. Het plangebied is daarmee niet van belang voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Directe effecten ten gevolge van de werkzaamheden, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, reiken tot enkele honderden meters ver en zijn vanwege de relatief grote afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten.

De werkzaamheden zullen gepaard gaan met emissie van stikstof. Deze emissies kunnen zich verplaatsen over grote afstanden en zodoende resulteren in stikstofdeposities in Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden, zoals Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, Botshol en de Oostelijke Vechtplassen.

2.4 Conclusie Natura 2000-gebieden

Uit de analyse blijkt dat er een toename aan stikstofdepositie kan optreden. Een AERIUS-berekening is nodig om uitsluitel te geven over een eventuele toe- of afname aan stikstofdepositie tijdens de aanlegfase.

Op basis van de resultaten van de AERIUS-berekening dient te worden bepaald of er aanvullend onderzoek naar de effecten van stikstofdepositie in de vorm van een ecologische of passende beoordeling benodigd is, of dat het project zonder aanvullend onderzoek doorgang kan vinden.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

Soortenbescherming is geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). De beschermde soorten in Nederland zijn in te delen in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en Andere beschermde soorten. Het is verboden soorten van de eerste twee categorieën te vangen, doden, verstoren of hun vaste rust- en verblijfplaatsen aan te tasten. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op soorten uit de derde categorie. Soorten uit de laatste categorie kunnen door het bevoegd gezag onder voorwaarden vrijgesteld worden van de verbodsbepalingen. Het toetsingskader voor soortenbescherming wordt nader beschreven in bijlage 1.

3.2 Methode

Het actueel en potentieel voorkomen van beschermde soorten in het plangebied is onderzocht middels een bronnenonderzoek en een oriënterend veldbezoek. Op basis hiervan is een habitatgeschiktheidsbeoordeling gedaan. Vanwege de te verwachten effecten zijn de (potentiële) aanwezigheid van beschermde soorten en de effecten hierop tot 500 meter van het plangebied onderzocht. De effecten van de werkzaamheden zullen, gezien hun aard, naar verwachting niet ver reiken, maximaal enkele honderden meters.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in de plangebieden en omgeving. Hiervoor zijn onder andere landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF-Verspreidingsatlas¹), regionale verspreidingsatlassen en, wanneer beschikbaar, voorgaande onderzoeken geraadpleegd. Ook zijn data direct uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) gebruikt van de afgelopen 5 jaar.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van beschikbare gegevens en een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in de plangebieden (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 20 juni 2023 door Daisy de Vries, deskundig ecooloog van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groep)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed worden door de voorgenomen activiteit. Hieruit wordt duidelijk voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb aan de orde zijn. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode Lijst-soorten die in de

¹ www.verspreidingsatlas.nl

plangebieden (kunnen) voorkomen, zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten, worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wnb. Zij kunnen echter wel worden benoemd ten behoeve van bovenwettelijke maatregelen.

3.3 Resultaten

3.3.1 Vaatplanten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF toont geen waarnemingen van beschermde vaatplanten in de omgeving van het plangebied. Beschermde vaatplanten komen voornamelijk voor in stabiele (voedselarme) habitattypen, zoals duinen, heiden en venen. Het plangebied bestaat uit voedselrijk grasland. De specifieke habitateisen van beschermde vaatplanten komen hiermee niet overeen, de grond is of te zuur of omliggende vegetatie is te hoog en de grond te bedekt waardoor geschikte groeiplaatsen ontbreken. Ook zijn geen beschermde soorten waargenomen tijdens het veldbezoek.

Effectanalyse

In verband met het niet voorkomen van geschikt leefgebied voor de beschermde vaatplanten en afwezigheid in de verspreidingsdata worden negatieve effecten op beschermde vaatplantsoorten uitgesloten.

Conclusie

Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde vaatplanten is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot planten niet nodig.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF toont geen waarnemingen van beschermde grondgebonden zoogdieren in de omgeving van het plangebied. Het plangebied zelf bevat geen bomen met geschikte holtes of nesten (boomarter en eekhoorn). Het water is niet schoon, niet doorgaand en voedselrijk met te weinig ontwikkelde water-vegetatie (otter, Noordse woelmuis en waterspitsmuis). Geschikt leefgebied, schuilplaatsen of verblijfplaatsen zijn daarmee niet aanwezig voor deze soorten.

Op basis van het aanwezige habitat kunnen wel de volgende beschermde vrijgestelde soorten binnen het plangebied voorkomen: bunzing, egel, hermelijn, huisspitsmuis, veldmuis en wezel. Deze worden met name verwacht in de rietkraag en het struweel in de groenstrook. Er zijn geen holen waargenomen binnen het plangebied, verblijfplaatsen worden daarom niet verwacht. Deze soorten zijn vrijgesteld middels artikel 3.5.1 van de verordening van provincie Utrecht (Provincie Utrecht, 2017). Dit betekent dat geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden wanneer sprake is van optredende negatieve effecten. Wel moeten de effecten worden voorkomen dan wel gemitigeerd worden.

Effectanalyse

Aangezien de aanwezigheid van beschermde niet-vrijgestelde soorten kan worden uitgesloten, kunnen effecten van de werkzaamheden op deze soorten ook worden uitgesloten. Wanneer de werkzaamheden rustig worden opgestart en in een richting wordt gewerkt, zullen de beschermde vrijgestelde soorten bunzing, egel, hermelijn, huisspitsmuis, veldmuis en wezel, zich tijdens het werken niet binnen het plangebied ophouden. Ze zullen daardoor door de werkzaamheden niet gedood worden. Gezien slechts een klein deel van de dijk en groenstrook verdwijnt en ook een deel van het struweel overblijft, blijft er voldoende geschikt habitat in de omgeving voor de soorten om in te verblijven, de staat van instandhouding wordt daarmee niet negatief beïnvloed.

Conclusie

Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde zoogdieren is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot zoogdieren niet nodig.

3.3.3 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF toont waarnemingen van gewone dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied. Op basis van de aanwezige biotopen en de algemene verspreidingsgegevens kunnen ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis worden verwacht.

Vaste rust- en voorplantingsplaatsen

Vaste rust- en voorplantingsplaatsen van vleermuizen zijn op basis van de keuze in verblijfplaatsen globaal in twee soorten te verdelen: soorten die hun verblijfplaats in gebouwen hebben en vleermuizen die hun verblijfplaats in bomen hebben (Dietz & Nill, 2011).

Gebouwbewonende soorten, zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, baardvleermuis, franjestaart (zeldzaam) en gewone grootoorvleermuis, hebben hun verblijfplaatsen in allerlei kleine holten in gebouwen, zoals in een spouwmuur en achter gevelbetimmering. Aangezien zich geen gebouwen in het plangebied bevinden, kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten. In de directe omgeving staan wel huizen, de aanwezigheid in de omgeving kan daarmee niet worden uitgesloten.

Boombewonende vleermuizen, zoals de rosse vleermuis, watervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en ruige dwergvleermuis, hebben hun verblijfplaatsen onder andere in holtes en achter loszittende bast in bomen. De bomen in het plangebied en in de directe omgeving bevatten geen holtes of loszittende bast, daarom kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten worden uitgesloten.

Foerageergebieden

Naast verblijfplaatsen zijn foerageergebieden en vliegroutes ook van belang voor vleermuizen. Essentiele vliegroutes en belangrijke foerageergebieden die van belang zijn voor het voortbestaan van een populatie, zijn jaarrond beschermd.

Vleermuizen foerageren bijna altijd boven vegetatie of water, aangezien zich daar veel prooien bevinden. De sloten binnen het plangebied zijn hiervoor geschikt.

Vliegroutes

Verschillende soorten vleermuizen maken voor hun vliegroute gebruik van lijnvormige elementen in het landschap, zoals bomenrijen en watergangen. De Driehuizer Dwarstocht is hier mogelijk geschikt voor, voor watervleermuis en meervleermuis. Deze soorten zijn echter niet bekend in de omgeving.

Effectanalyse

Vaste rust- en voorplantingsplaatsen

Door het voorgenomen plan worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd, gezien de afwezigheid van geschikte plekken binnen het plangebied. Direct naast het plangebied zijn mogelijk wel verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in de huizen. Indien hier verlichting geplaatst wordt of wanneer tijdens de aanlegwerkzaamheden hier bouwverlichting op schijnt, kan verstoring van de verblijfplaatsen plaatsvinden. Het is daarom van belang om hiermee rekening te houden. Met lichtverstoring is eenvoudig rekening te houden door bijvoorbeeld ecodynamische verlichting te installeren, waarbij de intensiteit, kleur, momenten van branden en richting van de verlichting kunnen variëren, afhankelijk van de behoefte.

Foerageergebieden

Omdat het deel van het groen dat wordt weggehaald zeer gering van omvang is ten opzichte van het groen water dat in de directe omgeving beschikbaar blijft, mag worden aangenomen dat dit geen essentieel foerageergebied is. Wel is het van belang dat het overige groen en de watergang niet extra belicht worden door verlichting die geplaatst wordt rondom de brug of ten tijde van de aanleg.

Vliegroute

De te plaatsen brug kan mogelijk een blokkade vormen van een vliegroute boven het water. Onderzoek van Bureau Waardenburg heeft voor een aantal vleermuissoorten aangetoond bij welke minimale hoogte en oppervlakte onder een brug deze soorten nog gebruik blijven maken van de vliegroute boven water, zie Tabel 3.1 (Boonman, 2011). Wanneer de te plaatsen brug niet voldoet aan deze minimale hoogtes en oppervlakte, kunnen effecten van de brug op de vliegroute niet op voorhand worden uitgesloten.

Tabel 3.1 *Kleinste hoogte (m) en oppervlakte (m²) van duikers waar vleermuizen in zijn vastgesteld (uit: Boonman, 2011)*

	Minimale hoogte (m)		Minimale oppervlakte (m ²)	
	Incidenteel gebruik	Gebruik	Incidenteel gebruik	Gebruik
Watervleermuis	0,4	0,9	1,2	2,2
Meervleermuis	0,4	1,0	1,2	6,4

Bij de plaatsing van de pilaren en de brugdelen dient bovendien rekening gehouden te worden met vleermuizen die mogelijk gebruikmaken van de Driehuizer Dwarstocht als vliegroute. Dit betekent dat van half februari tot eind oktober in de nacht niets de watergang mag blokkeren.

Conclusie

Wanneer niet voorkomen kan worden dat verlichting bij de brug zorgt voor extra lichtverstoring op de huizen, het groen en/of de watergang, en wanneer de brug niet voldoet aan de minimale hoogte en oppervlakte, dient middels een aanvullend onderzoek de aan- dan wel afwezigheid van verblijfplaatsen, foerageergebied en/of vliegroute aangetoond te worden. Dit onderzoek dient plaats te vinden tussen half mei en eind september, door vijf bezoeken uit te voeren. Indien deze worden aangetoond en verstoring/ vernietiging hiervan plaatsvindt door de voorgenomen plannen, dan dient een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Bij een dergelijke ontheffing dient te worden aangetoond dat sprake is van een in de wet genoemd belang voor het plaatsen van aanvullende verlichting welke leidt tot verstoring van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen, dat er redelijkerwijs geen andere alternatieven mogelijk zijn en dat de staat van instandhouding van de soorten niet negatief wordt beïnvloed. Ook zullen mitigerende en compenserende maatregelen in dat geval genomen moeten worden.

3.3.4 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn ingedeeld in 5 categorieën, waarbij de nesten van soorten van categorie 1 tot en met 4 in principe altijd jaarrond beschermd zijn. Er kunnen zich echter uitzonderingssituaties voordoen, waarbij het nest van een bepaalde soort geen jaarronde bescherming behoeft. Dit wordt beoordeeld door een ecooloog. Categorie 5-soorten hebben enkel een jaarrond beschermd nest wanneer er een zwaarwegend ecologisch belang is om het nest wel jaarrond te beschermen. De categorieën zijn toegelicht in bijlage 1.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 - 4)

De NDFF toont in de wijde omgeving van het plangebied waarnemingen van buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar, slechtvalk, sperwer en wespandief.

De buizerd, havik, sperwer en wespandief broeden vooral in hogere bomen, waarbij zij een voorkeur hebben voor bosranden. Ook broeden ze wel in lanen of solitaire bomen. Daarnaast hebben ze een voorkeur voor open land waar makkelijk gejaagd kan worden (Vogelbescherming). De omgeving van het plangebied bevat een aantal bomen, maar hierin zijn geen nesten waargenomen waardoor het vrijwel uitgesloten is dat deze soorten hier zullen nestelen. Het is niet uit te sluiten dat deze soorten het plangebied en de omgeving soms gebruiken om te foerageren, maar – gezien het vele geschikte foerageergebied in de wijde omgeving – vormt het plangebied dan geen essentieel foerageergebied.

Gierzwaluw broedt vooral in steden en dorpen, waar hij nestelt in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens. Ze jagen boven uiteenlopende habitats in dorpen en steden. Al het voedsel wordt gevangen in de lucht, ze zijn gespecialiseerd in het vangen van insecten in volle vlucht. Daarvoor zoeken ze meestal de luchtlagen op die op dat moment de meeste insecten bevatten, en dat kan best een flinke hoogte zijn (Vogelbescherming; BIJ12a, 2017).

Het plangebied bevat geen gebouwen, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gierzwaluw kan worden uitgesloten. Het is niet uit te sluiten dat de soort het plangebied soms gebruikt om te foerageren, maar – gezien het vele geschikte foerageergebied in de wijde omgeving – vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied.

De huismus gedijt het best in een omgeving die sterk beïnvloed is door menselijke activiteiten (Vogelbescherming; BIJ12, 2023). Het plangebied bevat geen gebouwen, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van huismus kan worden uitgesloten. De huizen ten zuiden van het plangebied zijn mogelijk wel geschikt als verblijfplaats voor huismus. De groenstrook zou daarbij gebruikt kunnen worden als leefgebied. Echter kunnen de tuinen van de huizen met heggetjes, zand en vijvers dat ook. Er zijn geen huismussen waargenomen tijdens het veldbezoek en ook zijn geen waarnemingen bekend in de huizen rondom het plangebied. Daarom kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat het plangebied essentieel leefgebied voor de huismus bevat.

Voor een broedplek maakt de ooievaar vaak gebruik van kunstmatige nestgelegenheden, zoals nestpalen, lantaarnpalen of spoorbruggen. In het plangebied is geen ooievaarsnestplaats bekend. De weilanden om het plangebied heen kunnen dienen als foerageergebied voor de soort. De ooievaar is geen verstoringsempfindelijke soort, regelmatig wordt de soort broedend naast wegen, sporen en in woonwijken gevonden. Echter tijdens de nesteling kan verstoring wel aan de orde zijn. Nestplaatsen van de ooievaar kunnen in het plangebied worden uitgesloten.

Nesten van de slechtvalk bevinden zich doorgaans in nestkasten, op schoorstenen, gevels of andere hoge locaties. Deze soort jaagt vaak ver van het nest, in open landschap. De voedselkeuze wordt sterk bepaald door het aanbod, de slechtvalk wordt aangetrokken door grote concentraties vogels (hoogwatervluchtplaatsen steltlopers, weidevogelgebieden buiten de stad, spreekwenslaapplaatsen en groepen duiven) (Vogelbescherming). Aangezien geschikt broedgebied ontbreekt binnen het plangebied, is het vrijwel uitgesloten dat deze soort hier zal nestelen. Het is niet uit te sluiten dat de soort de omgeving het plangebied soms gebruikt om te foerageren, maar – gezien het vele geschikte foerageergebied in de wijde omgeving – vormt het plangebied dan geen essentieel foerageergebied.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 5)

De NDFF toont in de wijde omgeving van het plangebied waarnemingen van blauwe reiger, boerenzwaluw, bosuil, ekster, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, koolmees, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai en zwarte roodstaart.

Er zijn geen waarnemingen gedaan van deze of andere jaarrond beschermde nesten categorie 5. Het plangebied zelf is niet geschikt als nestplaats voor oeverzwaluw (zandige, schuine oevers of zandbergen ontbreken) en tapuit (geen holen in de grond waargenomen). De bomen bevatten geen holen en zijn daarmee niet geschikt voor bosuil en grauwe vliegenvanger en de bomen zijn niet groot genoeg voor zeearend. Het plangebied bevat bovendien geen gebouwen en daarmee geen nestplaats voor boerenzwaluw, bosuil, huiszwaluw, spreeuw en zwarte roodstaart. De bomen in het plangebied kunnen mogelijk wel gebruikt worden als nestplaats voor blauwe reiger, ekster, groene specht en grote bonte specht, koolmees, pimpelmees, raaf, torenvalk en zwarte kraai.

Echter zijn er in de omgeving voldoende alternatieve bomen aanwezig waarin een nest gebouwd kan worden. De nesten van mogelijk aanwezige categorie 5 nesten zijn daarmee niet jaarrond beschermd, maar wel tijdens het broedseizoen.

Overige broedvogels

In de sloten kunnen soorten als meerkoet en wilde eend broeden, in het riet rietvogels als rietgors en snor, op de weilanden soorten als kievit en ganzen en in de bomen en struwelen boombroeders als merel.

Effectanalyse en conclusie

Aangezien nestplaatsen en essentieel leefgebied van vogels met jaarrond beschermde nesten van categorie 1 tot en met 4 uitgesloten kunnen worden in het plangebied en in de directe omgeving, kunnen effecten van de werkzaamheden ook worden uitgesloten.

Er kunnen jaarrond beschermde nesten van categorie 5 soorten aanwezig zijn binnen of in de directe omgeving van het plangebied en kunnen daarom beïnvloed worden door de werkzaamheden. Ook kunnen algemene broedvogels aanwezig zijn. Deze nesten zijn in dit geval enkel in het broedseizoen beschermd. Alle in Nederland broedende vogels zijn tijdens het broeden beschermd. De werkzaamheden kunnen broedvogels verstoren of nesten vernietigen. Bij voorkeur worden werkzaamheden daarom uitgevoerd buiten het broedseizoen, globaal lopend van begin maart tot half augustus. Worden werkzaamheden wel uitgevoerd tussen maart en half augustus, dan dient een ecologische inspectie op het werkgebied uitgevoerd te worden maximaal drie dagen, voorafgaand aan de werkzaamheden. Indien in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dient een ecooloog te bepalen of en waar (op welke verstoringsafstand) werkzaamheden mogen worden uitgevoerd.

3.3.5 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF toont geen waarnemingen van beschermde vissoorten in de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek op 20 juni 2023 zijn enkel karpers en stekelbaarsjes waargenomen. Onderzoek naar De Maricken I (van Veen, 2013; van Veen, 2017) liet in gelijke sloten, aansluitend op de watergangen in het plangebied, geen beschermde soorten zien.

Alle beschermde vissoorten, met uitzondering van de grote modderkruiper, behoeven snelstromend, schoon en/of koel zuurstofrijkwater (RAVON). De smalle sloot die gedempt zal worden in het plangebied, voldoet niet aan deze habitateisen. De Driehuizer Dwarstocht voldoet hier wel aan. Echter is dit uiteindelijk een doodlopende watergang, waarbij in de gehele watergang en ook in de aansluitende (doodlopende) watergang geen waarnemingen bekend zijn van beschermde vissen. De grote modderkruiper komt voor in plantenrijke, ondiepe oeverzones (nodig voor voortplanting en opgroeien juvenielen), dit biotoop komt niet in de watergangen in het plangebied voor (RAVON). De aanwezigheid van beschermde vissen binnen de te dempen smalle watergang kan door afwezigheid van geschikt biotoop en door afwezigheid in verspreidingsdata worden uitgesloten. Aanwezigheid van beschermde vissen in de Driehuizer Dwarstocht is zeer onwaarschijnlijk, gezien afwezigheid in de verspreidingsdata en afwezigheid van waterverbindingen met plekken waar de soorten wel voorkomen.

Effectanalyse en conclusie

Aangezien aanwezigheid van beschermde vissoorten in de te dempen smalle watergang is uitgesloten, kunnen effecten van het dempen van de watergang op deze soortgroep worden uitgesloten. In de watergang zijn wel niet-beschermde vissen aanwezig en te verwachten. Bij het dempen van de watergang dient demping in de richting van doorlopend water plaats te vinden. Het te dempen deel van de sloot dient hierna te worden leeggevestigd. Bij deze werkzaamheden moet rekening gehouden worden met het paaiseizoen (16 april – 3 mei) en de winterrust (1 november – 1 maart) van vissen. De werkzaamheden in het water vinden bij voorkeur buiten deze periodes plaats in het kader van de zorgplicht (Gedragscode Unie van Waterschappen, 2019).

In de Driehuizer Dwarstocht zullen twee staanders voor de brug geplaatst worden. Bij het plaatsen van de brugpeilers in het water moet rekening gehouden worden met het paaiseizoen (16 april – 31 mei) en de winterrust (1 november – 1 maart) van vissen, werkzaamheden in het water mogen niet in deze periodes plaatsvinden (Gedragscode Unie van Waterschappen, 2019).

Wanneer de werkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden en rustig worden opgestart, zullen – indien beschermde vissen toch aanwezig zijn – de vissen wegzwemmen naar andere delen van het water en daardoor zich tijdens het werken niet binnen het plangebied ophouden. Vissen zullen door het plaatsen van de staanders daarom niet gedood worden. Na plaatsing van de staanders en het neerslaan van omgewoelde deeltjes, zullen er geen blijvende effecten optreden op de staat van instandhouding.

Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde vissen is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot vissen is niet nodig.

3.3.6 Amfibieën

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF toont waarnemingen van rugstreeppad in de omgeving van het plangebied. Gedurende het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën waargenomen.

Op basis van de verspreidingsgegevens in Nederland en aanwezig biotoop kunnen alle beschermde soorten worden uitgesloten, met uitzondering van de rugstreeppad en beschermde vrijgestelde soorten bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker. Een aanvullend onderzoek van Sweco toonde aan dat op het terrein van De Maricken I rugstreeppadden in grote getallen aanwezig zijn vanaf 2020. Het compensatiegebied dat is ingericht voor rugstreeppadden bij dit project, ligt op 350 meter afstand van het huidige plangebied (de Vries, 2020) maar hier ligt wel de brede Driehuizer Dwarstocht tussen.

Het veldbezoek toont aan dat de smalle sloot (lage geleidelijke oever) geschikt is als voortplantingswater voor rugstreeppad. De Driehuizer Dwarstocht is niet geschikt als voortplantingswater, aangezien het water hiervoor te diep is en te hard stroomt. Het plangebied en omgeving bevatten bovendien plekken die geschikt zijn om dekking te zoeken overdag. Overwinteringsplekken (zandhopen) zijn niet aanwezig in het huidige plangebied (BIJ12b, 2017). Mogelijk kunnen de rugstreeppadden wel overwinteren in nabijgelegen tuinen.

Op basis van het aanwezige habitat worden de volgende beschermde vrijgestelde soorten binnen het plangebied verwacht: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker. Zij kunnen zowel in de smalle en brede watergang worden verwacht als ook in de groenstroken en de rietkragen. Deze soorten zijn vrijgesteld middels artikel 3.5.1 van de verordening van provincie Utrecht (Provincie Utrecht, 2017). Dit betekent dat geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden wanneer sprake is van optredende negatieve effecten. Wel moeten de effecten worden voorkomen dan wel gemitigeerd worden.

Aanwezigheid van overige beschermde amfibieën kan op basis van verspreiding in Nederland en de afwezigheid van geschikt biotoop (afgesloten, zuurstofrijke plassen) worden uitgesloten (RAVON).

Effectanalyse en conclusie

De aanwezigheid van rugstreeppadden in het plangebied is zeer waarschijnlijk, maar de aantallen die er voorkomen zijn niet bekend. Door de werkzaamheden kunnen zij verwond of gedood worden en kan leefgebied worden vernietigd. Daarom dient een ontheffing te worden aangevraagd. De Omgevingsdienst wil bij een dergelijke aanvraag weten hoeveel padden er voorkomen in en rondom het plangebied. Waarschijnlijk is daarom een aanvullend onderzoek naar rugstreeppadden nodig. Er kan echter ook voor gekozen worden om eerst contact op te nemen met de Omgevingsdienst, aangezien er reeds een ontheffingsprocedure voor de Wet natuurbescherming voor rugstreeppad loopt voor De Maricken II. Na het verkrijgen van een ontheffing, zal het gebied afgeschermd moeten worden met amfibieënschermen en zal het leeggevangen moeten worden. Deze maatregelen zullen moeten worden beschreven in een ecologisch werkprotocol.

Door de werkzaamheden zullen bovendien pioniersituaties ontstaan (bij graven, plaatsen voorbelasting, dempen sloot met zand). Mocht uit het aanvullend onderzoek komen dat zich momenteel geen rugstreeppadden in het plangebied bevinden, dan dienen deze plekken alsnog – voorafgaand aan de werkzaamheden – afgeschermd te worden met amfibieënschermen. Op deze manier wordt invasie van de werkplekken door rugstreeppad voorkomen.

De werkzaamheden kunnen effect hebben op de beschermde vrijgestelde soorten bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker, doordat zij in het gehele plangebied kunnen voorkomen. Bij werkzaamheden moet rekening gehouden worden met de paaitijd en winterrust van amfibieën. Er kan daarom gewerkt worden tussen begin maart en half april of tussen begin augustus en eind oktober (Gedragscode Unie van Waterschappen, 2019). Wanneer de werkzaamheden buiten deze periode rustig worden opgestart en in een richting wordt gewerkt, zullen de soorten zich tijdens het werken niet binnen het plangebied ophouden. Ze zullen daardoor door de werkzaamheden niet gedood worden. Aangezien slechts een klein deel van de dijk en groenstrook verdwijnt, blijft er voldoende geschikt habitat in de omgeving voor de soorten om in te verblijven, de staat van instandhouding wordt daarmee niet negatief beïnvloed.

Bij het dempen van de watergang dient bovendien demping in de richting van doorlopend water plaats te vinden. Het te dempen deel van de sloot dient hierna te worden leeg gevangen.

3.3.7 Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF toont een waarneming van ringslang in de omgeving van het plangebied. De ringslang maakt bij voortplanting gebruik van broeihopen als hopen organisch materiaal. Deze zijn tijdens het velbezoek niet waargenomen, evenals andere geschikte plekken als hopen afgestorven riet. Ringslangen hebben voorkeur voor structuurrijke plekken. De ringslang vermijdt grote oppervlaktes laag gelegen nat gebied, omdat de soort daar vaak niet alle stadia van zijn levenscyclus kan doorlopen. In het plangebied is een hoger gelegen dijkje aanwezig die kan dienen als verhoogde locatie om bijvoorbeeld te zonnen.

Overige beschermde reptielen komen in de landelijke verspreidingsgegevens niet voor in deze omgeving. In de omgeving zijn geen losse grond, dwergstruikjes of andere geschikte vegetatie aanwezig die kunnen dienen als dekking voor hagedissoorten. In het plangebied rondom de bossen bevindt zich bovendien geen dikke strooisellaag waar de hazelworm zich onder zou kunnen bevinden (RAVON). Overige beschermde soorten reptielen zijn op basis hiervan uit te sluiten.

Effectanalyse

Het is mogelijk dat de ringslang zich af en toe bevindt en verplaatst in het plangebied. Er is echter geen broeihoop aanwezig binnen het plangebied zelf. Wanneer de werkzaamheden rustig worden opgestart en in een richting wordt gewerkt, zal de soort zich tijdens het werken niet binnen het plangebied ophouden. De ringslang zal door de werkzaamheden niet gedood worden. Aangezien slechts een klein deel van de dijk en groenstrook verdwijnt, blijft er voldoende geschikt habitat in de omgeving voor de soort om in te verblijven, de staat van instandhouding wordt daarmee niet negatief beïnvloed.

De aanwezigheid van beschermde reptielen binnen het plangebied kan door afwezigheid van geschikt biotoop en afwezigheid in verspreidingsdata uitgesloten worden.

Conclusie

Effecten van de werkzaamheden hierop zijn daarom ook uit te sluiten. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde reptielen is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot reptielen is niet nodig.

3.3.8 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF toont geen waarnemingen van beschermde ongewervelden in de omgeving van het plangebied. Daarnaast worden op basis van hun verspreiding en het aanwezige habitat ook geen beschermde ongewervelden verwacht. Beschermde vlinders eisen een zeer specifiek habitat, zoals specifieke waardplanten of open grond. Deze biotopen en waardplanten komen niet voor binnen het plangebied.

Er is wel langzaam stromend water aanwezig in het gebied, mogelijk geschikt voor beschermde libellen. Deze soorten zijn echter vrij kritisch en zijn niet zomaar te vinden in agrarische graslanden, tenzij krabbenscheerslootjes aanwezig zijn (Vlinderstichting). Dat is hier niet het geval.

Effectanalyse

Aangezien beschermde ongewervelden niet in het plangebied voorkomen, zijn effecten van de werkzaamheden ook uit te sluiten.

Conclusie

Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde ongewervelden is niet nodig. Ook is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming met betrekking tot ongewervelden is niet nodig.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit het beleid ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast kent provincie Utrecht beleid ten aanzien van ganzenrustgebied, Groene contour gebied en weidevogelkerngebied. In bijlage 1 wordt het beleid nader beschreven.

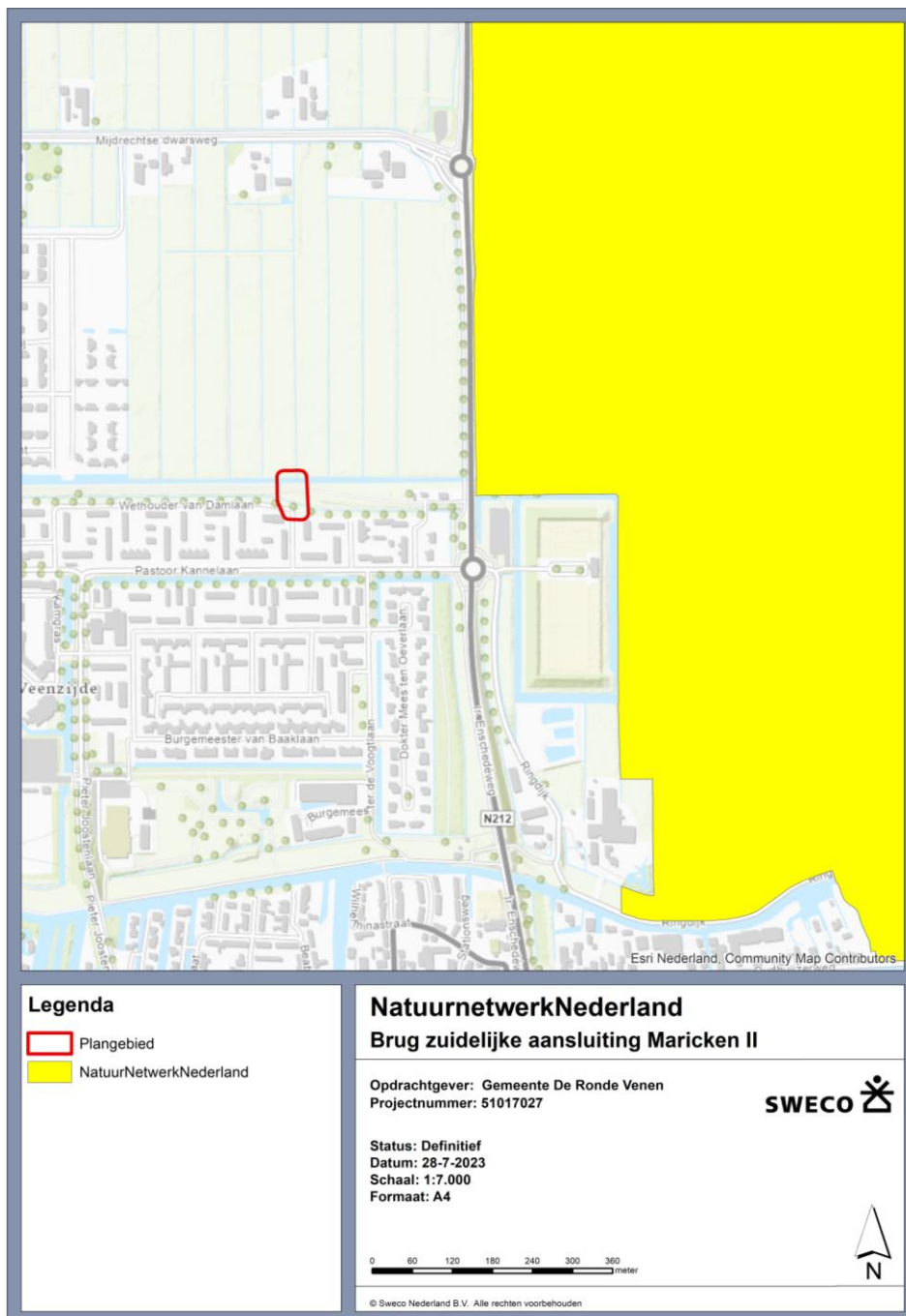
Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van het NNN, ganzenrustgebied, Groene contour en weidevogelkerngebied in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In provincie Utrecht zijn effecten vanuit externe werking niet van toepassing.

Ook wordt het gemeentelijk natuurbeleid van gemeente De Ronde Venen behandeld. Het gemeentelijk natuurbeleid van gemeente De Ronde Venen is beschreven in de Structuurvisie De Ronde Venen 2030 (Gemeente De Ronde Venen, 2013) en het Groenbeleidsplan 2017-2040 (Gemeente De Ronde Venen, 2017). Verder heeft de gemeente een aantal regels opgesteld voor groen. Zo zijn er voor het kappen van gemeentelijke bomen kaders (waaronder de 'Lijst waardevolle bomen 2014') en ook aangaande invasieve exoten zijn kaders opgesteld door de gemeente.

4.2 Resultaten

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

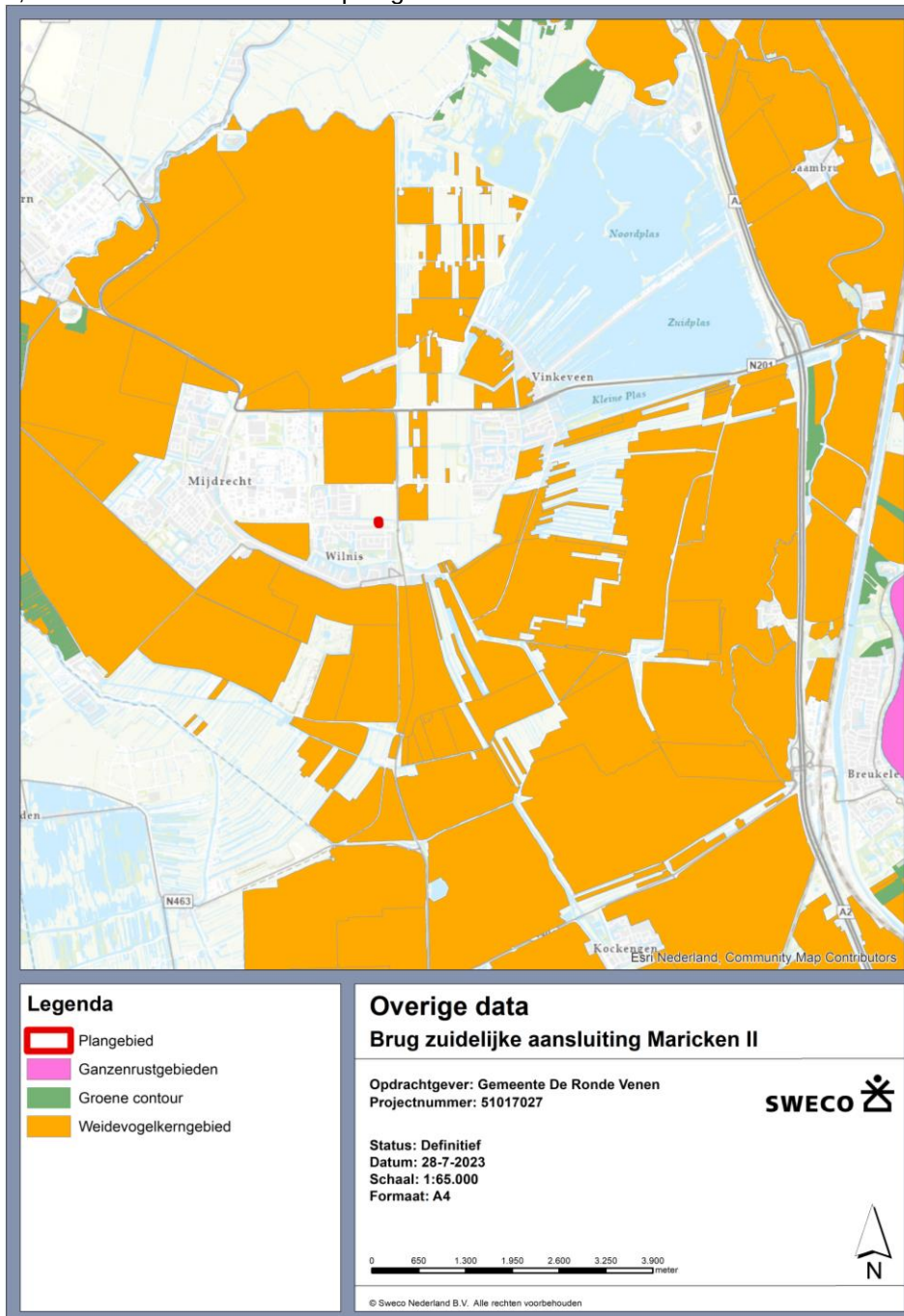
Voor de inventarisatie is gebruik gemaakt van de interactieve kaarten van provincie Utrecht. Uit de interactieve kaart natuurbeheerplannen blijkt dat het dichtstbijzijnde gebied, behorend tot de NNN, op een afstand van 250 meter ligt, aan de overkant van de ingenieur Enschedeweg (N212), zie Figuur 4.1. Het gaat hier om nog te ontwikkelen NNN-gebied.

Figuur 4.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van NNN.

4.2.2 Ganzenrustgebied, Groene contour en weidevogelkerngebied

Voor de inventarisatie van beschermde gebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland is gebruik gemaakt van de interactieve kaarten van provincie Utrecht. Uit deze kaarten blijkt dat het plangebied op 250 meter afstand ligt van weidevogelkerngebied in het westen, zie Figuur 4.2. De dichtstbijzijnde Groene contour ligt op 4,5 kilometer afstand, het meest nabije ganzenrustgebied ligt op 7,3 kilometer afstand van het plangebied.

Figuur 4.2 Plangebied (rood) ten opzichte van ganzenrustgebied (roze), Groene contour (groen) en weidevogelkerngebied (oranje).

4.2.3 Gemeentelijk beleid

Groenvisie

De belangrijkste groene punten in de Structuurvisie en het Groenbeleidsplan zijn:

- Kernrandzones: door realisatie van natuur, groen, aanleg en beheer van recreatieve voorzieningen wordt verrommeling tegengegaan.
- Landschap: het open en groene karakter van het landelijke gebied is het 'kapitaal' van gemeente De Ronde Venen.
- Groene netwerken: de gemeentelijke ambitie is om het netwerk voor wandelen en fietsen te versterken.

Bomenkap

De te kappen bomen staan niet op de Lijst waardevolle bomen 2014 (Gemeente De Ronde Venen, 2014), maar staan wel op gemeentelijke grond.

Japanse duizendknoop

Net naast het plangebied staat Japanse duizendknoop (Figuur 4.3). De risico's van Japanse duizendknoop voor de biodiversiteit en ecosysteemdiensten zijn groot. De soort loopt vroeg in het voorjaar uit, heeft een snelle lengtegroei en door de vorming van een nagenoeg gesloten bladerdek wordt de overige vegetatie geheel overgroeid en op den duur verdrongen. Ook het aantal soorten ongewervelde dieren (zoals vlinders en insecten) wordt lager als één van deze soorten de groeiplaats domineert. De sterke wortelstokken en stengels van de duizendknoop kunnen flink wat schade veroorzaken aan gebouwen, leidingen en wegen. Door het wegconcurreren van de (gras)vegetatie op dijken, oevers en andere taluds kunnen deze soorten de stabiliteit daarvan ondermijnen. Dit speelt vooral in de winterperiode als de bovengrondse delen van de duizendknoop afsterven en de bodem onbedekt is. Dan treedt gemakkelijker erosie op.

4.3 Conclusie

4.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet in een NNN-gebied gelegen en externe werking is niet van toepassing op NNN-gebieden in Utrecht. Daarom zijn negatieve effecten op voorhand uit te sluiten.

4.3.2 Ganzenrustgebied, weidevogelkerngebied en Groene contour

Het plangebied is niet in weidevogelkerngebied, ganzenrustgebied of Groene contourgebied gelegen. De kwaliteit van het weidevogelkerngebied zal niet verminderen door het voorgenomen plan, omdat er geen verandering in inrichting of beheer van het weidevogelkerngebied plaats zal vinden. De overige provinciaal beschermde gebieden liggen op dusdanig grote afstand met veel bestaande verstoring ertussen dat mag worden aangenomen er geen beïnvloeding van de geplande werkzaamheden zal plaatsvinden. Daarom zijn negatieve effecten op voorhand uit te sluiten.

4.3.3 Gemeentelijk beleid

Groenvisie

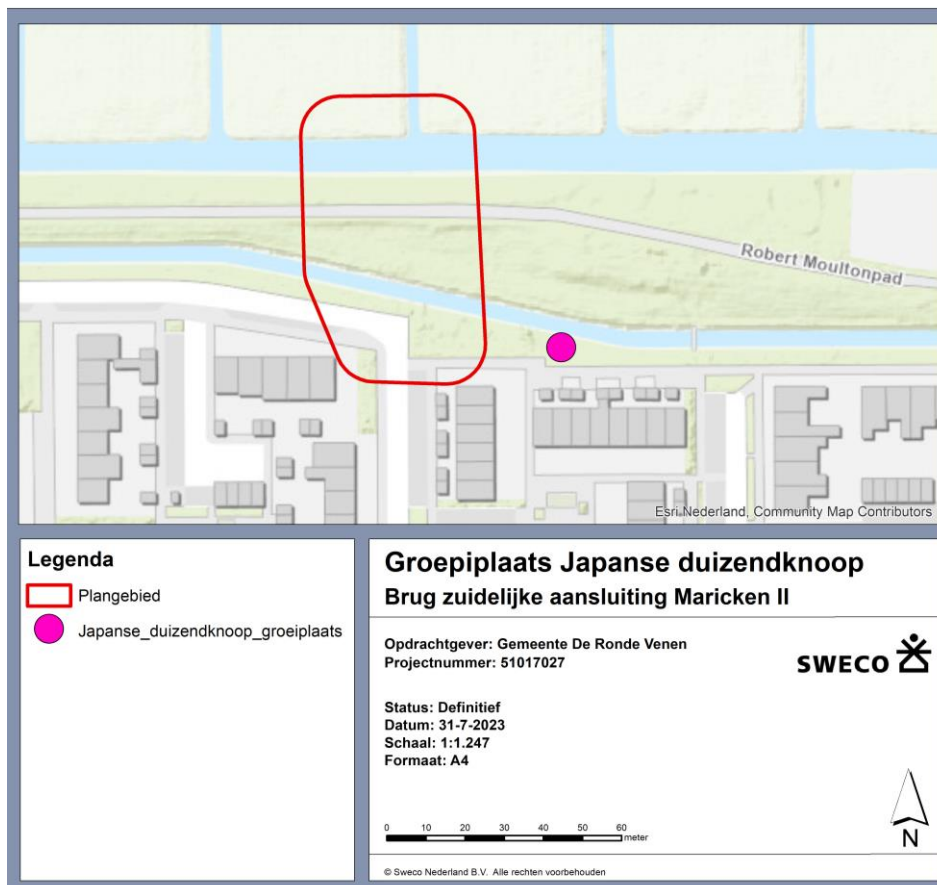
Met de aanleg van de brug zal het open en groene karakter van het landelijke gebied niet verloren gaan. Er zal bovendien een beter netwerk ontstaan, ook voor voetgangers en fietsers. Het plan is daarmee niet in strijd met het gemeentelijk natuurbeleid.

Bomenkap

Aangezien de te kappen bomen op gemeentelijke grond staan, dient hiervoor een kapvergunning aangevraagd te worden bij gemeente Wilnis. Het kappen van de bomen is niet toegestaan in de periode maart tot en met juli.

Japanse duizendknoop

De groeiplaats moet bij gemeente De Ronde Venen worden gemeld. De groeiplaats van de Japanse duizendknoop en enkele meters hieromheen moeten bij voorkeur niet beroerd worden. Grond of maaisel waarin plantresten aanwezig zijn, dienen apart afgevoerd te worden.

Figuur 4.3 Locatie van de groeiplaats van Japanse Duizendknoop en een foto van de Japanse duizendknoop.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde gebied, behorende tot Natura 2000, is gelegen op circa 4,3 kilometer afstand. Dit betreft de Nieuwkoopse Plassen & De Haeck waarin zich stikstofgevoelige habitattypen bevinden. Vanwege de relatief grote afstand zijn directe effecten uitgesloten. Tijdens de aanlegfase zal door het gebruik van voertuigen, werktuigen en machines sprake zijn van een toename van stikstof-emissies. Een AERIUS-berekening dient uitgevoerd te worden om te bepalen of de stikstofdepositie zal toenemen in de Natura 2000-gebieden als gevolg van de werkzaamheden.

5.2 Soortenbescherming

Uit het oriënterend veldbezoek en bronnenonderzoek blijkt dat de werkzaamheden mogelijk effect hebben op vleermuizen en rugstreeppad. Ook dienen maatregelen genomen te worden om effecten aan categorie 5 nest-broedvogels, algemene broedvogels, beschermde vrijgestelde zoogdieren (bunzing, egel, hermelijn, huisspitsmuis, veldmuis en wezel), beschermde vrijgestelde amfibieën (bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker), ringslang en beschermde vissen te voorkomen en om invulling te geven aan de Zorgplicht.

Aanvullende onderzoeken

Vleermuizen

Wanneer niet voorkomen kan worden dat verlichting bij de brug zorgt voor extra lichtverstoring op de huizen, het groen en/of de watergang, en wanneer de brug niet voldoet aan de minimale hoogte en oppervlakte om te voorzien in een vrije vliegroute, dient een aanvullend onderzoek de aan- dan wel afwezigheid van verblijfplaatsen, foerageergebied en/of vliegroutes aan te tonen. Dit onderzoek dient plaats te vinden tussen half mei en eind september, door vijf bezoeken uit te voeren.

Rugstreeppad

De aanwezigheid van rugstreeppadden in het plangebied is zeer waarschijnlijk, maar de aantallen die er voorkomen zijn niet bekend. Door de werkzaamheden kunnen zij verwond of gedood worden en kan leefgebied worden vernietigd. De Omgevingsdienst wil bij een dergelijke aanvraag weten hoeveel padden er voorkomen in en rondom het plangebied. Waarschijnlijk is daarom een aanvullend onderzoek naar rugstreeppadden nodig. Er kan echter ook voor gekozen worden om eerst contact op te nemen met de Omgevingsdienst, aangezien er reeds een ontheffingsprocedure voor de Wet natuurbescherming voor rugstreeppad loopt voor De Maricken II.

Door de werkzaamheden zullen bovendien pioniersituaties ontstaan (bij graven, plaatsen voorbelasting, dempen sloot met zand). Mocht uit het aanvullend onderzoek komen dat zich momenteel geen rugstreeppadden in het plangebied bevinden, dan dienen deze plekken alsnog voorafgaand aan de werkzaamheden afgeschermd te worden met amfibieënschermen. Op deze manier wordt invasie van de werkplekken door rugstreeppad voorkomen.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Indien uit de aanvullende onderzoeken blijkt dat verblijfplaatsen of leefgebieden van soort(en) inderdaad aanwezig zijn en dat de voorgenomen werkzaamheden leiden tot overtreding van verbodsbepalingen, dient een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd en verkregen te worden – voorafgaand aan de werkzaamheden. Bij een dergelijke ontheffing dient te worden aangetoond dat sprake is van een in de wet genoemd belang voor de werkzaamheden die leiden tot verstoring van beschermde functies, dat er redelijkerwijs geen andere alternatieven mogelijk zijn en dat de staat van instandhouding niet negatief wordt aangetast. Ook zullen mitigerende en compenserende maatregelen in dat geval genomen moeten worden.

Maatregelen

Om te voorkomen dat de werkzaamheden effect hebben op categorie 5 nest-broedvogels, algemene broedvogels, beschermde vrijgestelde zoogdieren (bunzing, egel, hermelijn, huisspitsmuis, veldmuis en wezel), beschermde vrijgestelde amfibieën (bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker), ringslang en beschermde vissen en om invulling te geven aan de Zorgplicht, dienen de volgende maatregelen te worden genomen:

- Indien werkzaamheden binnen de periode maart tot en met half augustus plaatsvinden, dient een ecologische check op het werkgebied uitgevoerd te worden maximaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden. Indien in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dient een ecooloog te bepalen of en waar (op welke verstoringsafstand) werkzaamheden mogen worden uitgevoerd.
- Werkzaamheden worden rustig opgestart, er wordt in één richting gewerkt (bij dempen water in de richting van het doorgaande water). Bij het aantreffen van dieren wordt aan deze de gelegenheid gegeven om het plangebied te kunnen verlaten.
- Werken in/aan het water vindt plaats in de periode: begin maart tot half april of tussen begin augustus en eind oktober (in verband met de paaiperiode en winterrust van amfibieën en vissen).
- Geen materiaal/blokkering in de Driehuizen Dwarstocht in de nacht tussen half februari en eind oktober.

5.3 Natuurbeleidskaders

Het plangebied is niet gelegen binnen de provinciaal beschermde gebieden. Er zal hiermee geen verandering in beheer, oppervlakte en gebruik ontstaan van de gebieden, waardoor negatieve effecten op voorhand zijn uit te sluiten. Ook is het plan niet in strijd met het gemeentelijk beleid.

Voor de te kappen bomen dient een kapvergunning aangevraagd te worden bij gemeente De Ronde Venen. De groeiplaats van Japanse duizendknoop dient gemeld te worden bij de gemeente en de groeihaard moet niet beroerd worden of met speciale maatregelen verwijderd worden.

Referenties

- BIJ12a (2017). Kennisdocument gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017. Ingezien van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf> op 26 juli 2023.
- BIJ12b (2017). Kennisdocument rugstreeppad *Bufo calamita*. Versie 1.0, juli 2017. Ingezien van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-017-Kennisdocument-Rugstreeppad-1.0.pdf> op 26 juli 2023.
- BIJ12 (2023). Kennisdocument huismus *Passer domesticus*. Versie 2.1. Ingezien van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf> op 26 juli 2023.
- Boonman (2011). Factors determining the use of culverts underneath highways and railway tracks by bats in lowland areas. *Lutra* 54 (1): 3-16.
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill (2011). *Vleermuizen, Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. Tirion Uitgevers BV Utrecht - Zoogdierverseniging Nijmegen.
- FLORON Verspreidingsatlas Vaatplanten. Onderdeel van NDFF-verspreidingsatlas, www.verspreidingsatlas.nl/ ingezien op 26 juli 2023.
- Gemeente De Ronde Venen (2013). Structuurvisie De Ronde Venen 2030. Ingezien via: https://gemeente.derondevenen.nl/Bestuur_en_organisatie/Gemeentelijk_beleid_en_regelgeving/Visies op 26 juli 2023.
- Gemeente De Ronde Venen (2014). Lijst waardevolle bomen 2014. Ingezien via: <http://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR344239> op 26 juli 2023.
- Gemeente De Ronde Venen (2017). Groenbeleidsplan 2017-2040 De Ronde Venen. Ingezien via: https://gemeente.derondevenen.nl/Bestuur_en_organisatie/Gemeentelijk_beleid_en_regelgeving/Beleidsnota_s op 26 juli 2023.
- Nationale Flora en Fauna Databank (NDFF). Ecogrid. Uitvoerportaal. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul> op 26 juli 2023.
- Provincie Utrecht (2017). Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028.
- Unie van Waterschappen (2019). Gedragscode Wet Natuurbescherming voor waterschappen. Ingezien via <https://www.uvw.nl/wp-content/uploads/2019/01/Gedragscode-Wet-natuurbescherming-voor-waterschappen-2019.pdf> op 26 juli 2023.
- Veen, K. van (2013). Notitie veldonderzoek broedvogels en vissen Marickenzijde. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapportnummer 201304091. Ecoresult, Dordrecht.
- Veen, K. van (2017). Notitie resultaten ecologische werkbegeleiding Marickenzijde, Wilnis. Referentienummer NER201709276v01. Ecoresult, Dordrecht.
- Vries, D., de (2020). Verkennend en aanvullend natuuronderzoek soortenbescherming De Maricken bouwvlakken 16 + 18 t/m 34 en aanleg brug te Wilnis. SWECO rapport SWNL0264264.
- RAVON, informatie over ringslang en beschermde vissoorten. Ingezien van <http://www.ravon.nl/> op 26 juli 2023.
- Vogelbescherming, informatie over beschermde vogels. Ingezien van: <http://www.vogelbescherming.nl> op 26 juli 2023.
- Zoogdierverseniging, informatie over beschermde grondgebonden zoogdieren. Ingezien van <https://www.zoogdierverseniging.nl/> op 26 juli 2023.

Bijlage 1 – Toetsingskaders wetgeving en beleid

Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- dan wel verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wnb een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb).

De goedkeuring of de vergunning met betrekking tot stikstofemissies in de aanleg- en gebruiksfase wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Wanneer na een eerste verkennende effectbeoordeling effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningsplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn, volgt een passende beoordeling.

- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten, volgt een ADC-toets.
- ADC-toets: aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

Wet natuurbescherming: soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd met verschillende verbodsbepalingen:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- Lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- Lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- Lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- Lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - *Onderdeel a)* in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
 - *Onderdeel b)* de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

- *Onderdeel c)* vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden, en dat exemplaren niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond. In gebruik zijnde nesten van vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd.

Van een aantal vogelsoorten genieten de vaste rust- en verblijfplaats een aanvullende jaarronde bescherming. Er is een indicatieve landelijke lijst opgesteld², maar provincies hebben de mogelijkheid deze aan te passen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn ingedeeld in 5 categorieën, waarbij de nesten van soorten van categorie 1 tot en met 4 in principe altijd jaarrond beschermd zijn, en nesten van soorten van categorie 5 enkel wanneer er een zwaarwegend ecologisch belang is om het nest wel jaarrond te beschermen. Ook voor soorten van categorieën 1 tot en met kunnen zich uitzonderingssituaties voordoen, waarbij een nest geen jaarronde bescherming behoeft. Dit wordt beoordeeld door een ecooloog. Soorten van categorie 1 tot en met 4 zijn de volgende: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. Van een aantal andere soorten zijn de nesten enkel beschermd, indien er onvoldoende alternatieven zijn.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Op soorten van de volgende categorie gelden de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming niet het gehele seizoen:

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd.

² RVO, 2021. Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>

Onderzoeken naar het voorkomen van soorten uit de *Vogelrichtlijn*- en/of *Habitatrichtlijn* hebben een geldigheidsduur van drie jaar. Na deze termijn dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

Voor *Andere soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van deze soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *Andere soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid heeft om soorten binnen deze categorie onder voorwaarden vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming (Tabel 1). Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de wet, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffing nodig.

Onderzoeken naar het voorkomen van *Andere soorten* hebben een geldigheidsduur van vijf jaar. Na deze termijn dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

Tabel 1 *Vrijgestelde soorten in provincie Utrecht (Provincie Utrecht, 2017).*

Zoogdieren	
Aardmuis	Ondergrondse woelmuis
Bosmuis	Ree
Bunzing	Rosse woelmuis
Dwergmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Dwergspitsmuis	Veldmuis
Egel	Vos
Gewone bosspitsmuis	Wezel
Haas	Woelrat
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Amfibieën	
Bruine kikker	Meerkikker
Gewone pad	Middelste groene kikker / Bastaardkikker
Kleine watersalamander	

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld of voor voorgenomen activiteiten die strijdig zijn met de bepalingen in de wet, geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet-beschermde flora en fauna:

Zorgplicht (artikel 1.11)

- Lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- Lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - onderdeel a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,

- onderdeel b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveerd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- onderdeel c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- Lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Provinciaal natuurbeleid

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in 1990 door het Rijk geïntroduceerd als Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Naast tal van natuurgebieden omvat het NNN ook vrijwel alle Natura 2000-gebieden. Behoudens de rijkswateren waar het Rijk bevoegd gezag is (onder andere Waddenzee, Noordzee, IJsselmeer), zijn de provincies het bevoegd gezag inzake het NNN. Het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Provinciale structuurvisies en Provinciale verordeningen. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij'-principe. Ingrenen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van de plangebieden. In provincie Utrecht is de externe werking van het NNN niet van toepassing.

Overige gebieden

In de Omgevingsverordening provincie Utrecht (Provincie Utrecht, 2017) wordt het beschermingsregime van natuur buiten de NNN geschaald onder ganzenrustgebieden, weidevogelkerngebieden en groene contouren. Gronden binnen de Groene contour zijn aangewezen als plekken om nieuwe natuur te realiseren.